

'Rozprávková zima' v pohorí Šumava, Česká republika (foto: Vladimír Silovský)

PRÍPRAVA A VZDELANIE

DÔLEŽITÉ NÁSTROJE OCHRANY PRÍRODY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Udržiateľný rozvoj stredoeurópskych regiónov a krajiny je v prvom rade úlohou edukácie. Aj tie najdôkladnejšie zákony totiž zlyhajú, ak sa ľudia sami nenaučia starostlivosti o krajinu. Toto je obzvlášť dôležité pre mladé generácie. Preto je súčasťou Európskeho dohovoru o krajine aj podpora multidisciplinárnych školiacich programov ako aj školských a univerzitných kurzov "adresujúcich hodnoty krajiny a problémy súvisiace s ich ochranou, manažmentom a plánovaním."

Narastajúca vzdialenosť (fyzikálna a mentálna) medzi ľuďmi a prírodným prostredím zvyšuje negatívne dopady na osobný rozvoj. Súčasný výskum sa preto zameriava na personálny a sociálny dopad, chorobu nazývanú „nature deficit disorder“, opísateľnú ako poruchu vnímania vyplývajúcu z faktu, že väčšina ľudí trávi stále nemej čas v prírode.

Keď plánujeme projekt ako VITAL LANDSCAPES, takýto typ sociálnych výziev

nepatrí medzi prvé veci nad ktorými uvažujeme. Školenia a vzdelávanie však boli súčasťou tohto projektu od samého začiatku. Keď sme sa dostali ku koncu našich spoločných aktivít, vzišlo pranie využiť tento bulletin na prezentáciu niekoľkých cenných skúseností z tejto oblasti, zahrňujúcich výcvik nových krajinných sprievodcov až po nové univerzitné študijné programy, medzinárodné študijné zájazdy, alebo tematické exkurzie v rámci regiónov.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na stránke www.vital-landscapes.eu. Takisto chceme využiť túto príležitosť na informovanie verejnosti o blížiacej sa záverečnej konferencii ktorá sa uskutoční vo Viedni 14. Februára 2013 (viď. posledná strana).

Chceme Vám zaželať pokojné a oddychový koniec roka, šťastné a veselé Vianoce v zimnej krajine!

Jörn Freyer, Burkhardt Kolbmüller (koordinátori)

ŠKOLENIE SPRIEVODCOV KULTÚRNOU KRAJINOU

OBJAVOVANIE A PREDSTAVENIE KRÁS SASKA-ANHALTSKA

Všade naokolo, je krajina ovplyvnená človekom . Predstaviť rôznorodosť elementov kultúrnej krajiny, naučiť ľudí starostlivosti a uchovávaniu jej hodnôt, alebo vzdelávanie pomocou sprievodcov kultúrnej krajiny patrili medzi kľúčové úlohy projektu VITAL LANDSCAPE. Podľa európskej normy pre vzdelávanie a kvalifikáciu turistických sprievodcov, sprievodca by mal “reprezentovať územie....výskum a rozvoj informácií s cieľom poskytnutia presných a relevantných komentárov... interpretovať ich návštevníkom kultúrneho a prírodného bohatstva krajiny, a informovať návštevníkov o všetkých relevantných aspektov života na tomto území”.

Hlavnou úlohou bolo poskytnúť účastníkom základné znalosti o odlišných aspektoch kultúrnej krajiny, napríklad o rozvoji našej krajiny, o historických spôsoboch udržania živobytia v nej a o vplyve na klimatickú a ekonomickú podobu a vzhľad krajiny. Skúsenosti zahrňujúce oblasti ako ťažbu, využitie lesov, mletie obilia, pestovanie viniča, ale takisto interpretáciu pomenovaní a interpretácia ich historických premien.

Počas dvoch kurzov – letný v Halle (Nemecko) a zimný v Magdeburgu – bola účastníkom poskytnutá možnosť zlepšenia ich znalostí o problémoch týkajúcich sa kultúrnej krajiny. Takmer

všetci lektori boli členmi “Cultural Landscapes Work Group of the Landesheimatbund” a expertmi na odlišné aspekty krajiny. Koordinátorom týchto kurzov bol Prof. Dr. Bernd Reuter (geografia). Každá skupina pozostávala z približne 12 účastníkov s odlišným vzdelaním. Letný kurz bol organizovaný ako týždenný večerný kurz pozostávajúci zo štyroch hodín, kým zimný kurz bol štruktúrovaný ako celodenný kurz konajúci sa raz týždenne. Kurz bol skoro plne obsadený a takmer 80% účastníkov vykonalo záverečnú skúšku pozostávajúcu z prezentácie problémov v kultúrnej krajine a interview. Takmer tretina účastníkov pracujú ako profesionálny turistický sprievodcovia a takmer všetci pracujú pre NGO ktoré budú môcť zo získaných vedomostí profitovať

Na záver, niekto by mohol namietat', že tieto kurzy tematicky pokrývajú okruhy, ktoré nebývajú zvyčajne súčasťou diskusií o krajine – čiastočne pre nedostatok potrebných znalostí. To koreluje z odozvou ktorú sme dostali od účastníkov. Každý účastník si taktiež osvojil tematický okruh ktorý chcel ďalej rozvíjať. Celkovo sa tento kurz ukázal ako efektívny nástroj angažovania ľudí pre spoluprácu s krajinou.

Henrik Hass, Landesheimatbund Sasko-ANhaltsko

Účastníci exkurzie v regióne (foto: Asociácia kultúrneho bohatstva Saska-Anhaltska)

KRAJINA NA UNIVERZITE A PRACOVNÉ ŠKOLENIE

SPOLOČNÝ ŠTUDENTSKÝ SEMINÁR V KRAKOVE, POĽSKO

V období medzi 29. do 31. októbrom 2012 sa ako súčasť projektu VITAL LANDSCAPES v Krakove uskutočnil seminár zameraný pre expertov a študentov.

Otvorením Prof. Stanislaw Małeka, zástupcu rektora pre výskum a medzinárodné vzťahy, pokračoval seminár prezentáciami Prof. Krzysztof Ostrowského, dekana Fakulty environmentálneho inžinierstva a geodézie (WIŚiG) a Dr. Andrzej Kwinta, zástupcu dekana Fakulty geodézie a priestorových rozvojových štúdií na WIŚiG.

V prvej časti konferencie 29. Októbra 2012 prezentovali zástupcovia Inštitútu priestorového plánovania a vidiekeho rozvoja z Univerzity prírodných zdrojov a vied o živej prírode z Viedne a Inštitútu pre krajinné plánovanie a regionálny rozvoj, Korvínovej univerzity z Budapešti. V druhej časti konferencie v tomto dni prezentovali zástupcovia Inštitútu geodézie z Národnej univerzity v L'vove a zástupcovia Oddelenia environmentálneho inžinierstva a mapovania krajiny a Oddelenia krajinnej architektúry z Poľnohospodárskej univerzity v Krakove.

Podľa zástupcu dekana z WIŚiG, Dr. Andrzej Kwinta, bol prvý deň označený za začiatok aktívnej spolupráce medzi týmito štyrmi univerzitami, napríklad vo forme pravidelných ročných stretnutí. Navyše, navrhol spoluprácu vo forme spoločného výskumného a implementačného projektu a výmeny študentov a výskumníkov medzi univerzitami.

Prvá časť druhého dňa konferencie (30. Októbra) bola tematicky zameraná na nástroje pre vidiecky rozvoj v Poľsku a Rakúsku v kontexte spoločnej poľnohospodárskej politiky. V poobednej časti sa uskutočnil výlet do samosprávy Jordanów.

Auditorium na seminári (foto: Magdalena Kowacka)

Študenti z BOKU Viedne, UR Kraków and Corvinus University Budapest prezentujú výsledky seminára (foto: Jacek M. Pijanowski)

Tretí deň konferencie (31.október) prezentovali študenti z Rakúska, Maďarska, Ukrajiny a Poľska výsledky spoločnej práce založenej na materiáloch a informáciách získaných počas výletu do samosprávy Jordanów. Študenti vyvinuli školiaci koncept pre udržateľný rozvoj vidieka a kultúrnej krajiny.

Seminár predstavil konkrétne možnosti postupov a rozvoja spolupráce medzi zúčastnenými univerzitami. Počas seminára, boli uskutočnené predbežné opatrenia pre výmenu študentov prostredníctvom programu ERASMUS, pre spoločnú výmenu výskumných pracovníkov a implementáciu spoločných projektov financovaných pomocou európskych fondov pre výskum a technologický rozvoj.

Dr. Jacek M. Pijanowski

NOVINKY V PROJEKTE

Kalendár VITAL LANDSCAPES 2013 práve vyšiel

Vizualizácia krajiny bola jedným z hlavných predmetov projektu, a okrem nových vizualizačných nástrojov sa fotografie ukázali ako najefektívnejší a najatraktívnejší spôsob komunikácie.

Partneri projektu VITAL LANDSCAPES publikovali niekoľko zo svojich najlepších fotiek zo všetkých zúčastnených regiónov vo forme spojeného kalendáru ilustrujúceho krásu a spoločné hodnoty tejto časti stredoeurópskeho bohatstva.

Kalendár je stále dostupný zdarma od hlavného partnera (viď. nižšie)

VITAL LANDSCAPES
CENTRAL EUROPE Project

CENTRAL EUROPE
COOPERATING FOR SUCCESS.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND

www.vital-landscapes.eu

IMPRINT

PUBLISHED BY
Land Company Saxony-Anhalt
Große Diesdorfer Str. 56/57
39110 Magdeburg (DE)

EDITORS
Jörn Freyer
Burkhardt Kolbmüller

FUNDING
This project is implemented through the CENTRAL EUROPE Programme co-financed by the ERDF.

LANDSCAPES IN CENTRAL EUROPE – CHALLENGES OF SUSTAINABLE RURAL DEVELOPMENT

VITAL LANDSCAPES FINAL CONFERENCE, 14/02/2013 VIENNA

Počas posledných troch rokov riešil projektový tím výzvy v oblasti udržateľného rozvoja v Strednej Európe. Keďže sme sa dostali na koniec našej spoločnej práce, budeme prezentovať hlavné zistenia, výsledky a nástroje na záverečnej konferencii. Keďže sa zdá, že krajina sa vytráca z Európskej agendy, nahradzovaná vypuklejšími napr. finančnými problémami, možno túto konferenciu považovať za príležitosť na zvýraznenie dôležitosti krajiny pre udržateľný rozvoj v Strednej Európe. To je obzvlášť dôležité najmä v tejto chvíli, keďže prebieha plánovanie financovania EÚ fondov pre obdobie 2014 -2020.

Srdečne pozývame všetkých protagonistov krajinného a vidieckeho rozvoja zúčastniť sa tejto urgentnej diskusie!

Konferencia sa bude konať v štvrtok, 14. Februára 2013 na Univerzite prírodných vied a vied o živjej prírode, Peter-Jordan-Straße 82 in 1190 Viedeň, Rakúsko. Ďalšie informácie sú dostupné v sekcii Novinky na stránke www.vital-landscapes.eu.

PROGRAM KONFERENCIE (v angličtine):

10:00 Opening and welcome

Gerda Schneider, University of Life Sciences Vienna
Frank Ribbe, Land Company Saxony-Anhalt, Vital Landscapes Lead Partner
Lubor Jusko, Joint Technical Secretariat CENTRAL EUROPE Programme

10:15 Vital Landscapes – setting the scene

Jörn Freyer, Land Company Saxony-Anhalt

10:35 Vital Landscapes – Approaches and results

Round table talk
Landscape and Spatial Planning: landscape development in legal frameworks
Maja Simoneti, Urban Planning Institute of Ljubljana
Landscape and Participation: Agenda 21 and bottom-up approaches
Gernot Stöglehner, University of Life Sciences Vienna
Visualisation: understanding landscapes in transition
László Kollányi, Corvinus University of Budapest
Landscape in Education: reaching young professionals
Jacek M. Pijanowski, University of Agriculture in Krakow

12:00 Lunch break

13:00 Vital Landscapes – Tools, methods and experiences

Market place – Introduction and Overview
Visualisation / Communication
Participation / bottom up approaches / regional networks
Education

15:00 Coffee break

15:30 Vital Landscapes – Visions and missions

Principles for sustainable landscape development
Annette Schneider, Cultural Heritage Association Saxony-Anhalt,
Vladimir Ira, Institute of Geography of the Slovak Academy of Sciences,
Jan Těšitel, University of South Bohemia in České Budějovice

16:30 EU 2014-2020: Opportunities and needs for sustainable landscape and participative rural development in the next funding period

Burkhardt Kolbmüller, Salve.Consult, Vital Landscapes Project Team